

УДК 028:027.8

DOI 10.32461/2409-9805.4.2023.294082

Цитування:

Петрушка А. І., Машталір В. Б. Технології промоції читання в інформаційній діяльності шкільної бібліотеки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 101–110.

Petrushka A., Mashtalir V. (2023). Technologies for the Reading Promotion as a Component of the Information Activities of the School Library. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4, 101–110 [in Ukrainian].

Петрушка Аліна Іванівна,
кандидат наук із соціальних комунікацій
асистент кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська політехніка»
orcid.org/0000-0002-8769-4599
alina.i.petrushka@lpnu.ua

Машталір Вікторія Богданівна,
магістр кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська політехніка»
orcid.org/0009-0007-1704-9395
viktoriia.mashtalir.mdkibz.2022@lpnu.ua

ТЕХНОЛОГІЇ ПРОМОЦІЇ ЧИТАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

Метою дослідження є формування моделі процесу популяризації читання в структурі інформаційної діяльності шкільної бібліотеки. Методологія дослідження ґрунтується на використанні методу метод моделювання, контент-аналіз, статистичний метод, групування та узагальнення. Результати. Дослідження висвітлює роль мережевих ресурсів у популяризації читання шкільними бібліотеками. Представлено інформаційну та формальну модель промоції читання, використання цифрових інструментів та аналіз інформаційних ресурсів у шкільних бібліотеках. Практичний приклад відображає важливість вибору ефективного комунікаційного каналу для взаємодії з учнями та підвищення інтересу до читання. Результати опитування показали низький рівень читання серед учнів та підкреслили важливість адаптації стратегій для кращого залучення молодшої аудиторії. Висновки. Інформаційні технології та мережеві ресурси – ключові інструменти для промоції читання та взаємодії з користувачами у шкільних бібліотеках. Аналіз практик, моделювання процесів популяризації та залучення цільової аудиторії – основа ефективної стратегії розвитку читання в школах. Соціальні медіа мають великий потенціал для просування читання серед учнів, але варто підходити індивідуально до вивчення їхніх інформаційних потреб та вибору оптимальних платформ для комунікації. Регулярний аналіз використання ресурсів бібліотек допомагає виявляти сильні й слабкі сторони їхньої діяльності та вдосконалювати стратегії просування читання. Врахування вподобань та потреб учнів у виборі комунікаційних каналів – важливий аспект успішної популяризації читання.

Ключові слова: соціальні медіа, бібліотека, промоція читання, інформаційна діяльність.

Petrushka Alina,
Ph.D. in Social Communication
Assistant of the Department of Social Communications
and Information Activities
Lviv Polytechnic National University

Mashtalir Viktoria,
Master of the Department of Social Communications
and Information Activities
Lviv Polytechnic National University

TECHNOLOGIES FOR THE READING PROMOTION AS A COMPONENT OF THE INFORMATION ACTIVITIES OF THE SCHOOL LIBRARY

The purpose of the research is to develop a model for popularizing reading within the information activities of school libraries. The research methodology relies on modeling methods, content analysis, statistical approaches, grouping, and summarization. Research results highlight the role of online resources in promoting reading within school libraries. They present an informational and formal model for reading promotion, the utilization of digital tools, and an analysis of information resources within school libraries. A practical example underscores the significance of selecting an effective communication channel for engaging with students and increasing interest in reading. Survey results indicated a low level of reading among students, emphasizing the importance of adapting strategies to better engage the younger audience. Conclusions. Information technologies and online resources are pivotal for promoting reading and engaging users in school libraries. Analyzing practices, modeling promotional processes, and involving the target audience form the core of an effective reading development strategy in schools. Social media holds substantial potential for promoting reading among students, but a tailored approach to understanding their informational needs and selecting optimal communication platforms is advisable. Regularly analyzing library resources aids in identifying both strengths and weaknesses, refining reading promotion strategies. Considering students' preferences and needs in choosing communication channels is a crucial aspect of successful reading promotion.

Keywords: social media, library, promotion of reading, information activities.

Актуальність теми дослідження. В умовах глобальних трансформацій системи освіти України реалізація концепції Нової Української Школи (НУШ) передбачає перехід закладів загальної середньої освіти на новий технологічний, навчально-методичний та інформаційний рівень. Шкільні бібліотеки, як обов'язковий структурний підрозділ НУШ, є стратегічно важливим структурним елементом освітнього процесу, який повинен виконувати інформаційну, просвітницьку та розвивальну функції. На думку Ніла Геймана, заporукою формування грамотної генерації молоді є вміння бібліотекаря прищепити дітям любов до читання [5].

Стрімкий розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій та їхнє впровадження у повсякденне життя суспільства призвело до різкого зниження рівня читання. Особливо болючою є проблема дефіциту читання серед дітей та молоді [3]. Негативним чинником зниження рівня читання послугувала також пандемія Covid-19, що спричинила перехід до дистанційного формату навчання [18]. Хорватські науковці А. П. Бановіч, М. Б. Зоріца та Н. Месіч, вивчаючи особливості використання школярами онлайн-ресурсу повнотекстової літератури CARNet, вказали на значний вплив пандемії Covid-19 щодо користувацької динаміки. Про це свідчить збільшення кількості користувачів, кількості переглядів сторінок та середнього часу користування в період з 2010 по 2021 роки. Водночас, дослідники підкреслили результати щодо низького рівня використання літератури із обов'язкової шкільної програми [15]. У цьому контексті актуалізується діяльність шкільної бібліотеки в якості активного агента популяризації читання серед здобувачів

освіти. Сучасна шкільна бібліотека повинна виконувати роль інформаційного центру та платформи для проведення інтегрованих уроків, заходів різної тематики та формату, а також неформальної комунікації.

Мета дослідження – сформувати модель процесу популяризації читання в структурі інформаційної діяльності шкільної бібліотеки. Завданнями дослідження є ідентифікувати інноваційний досвід реалізації проєктів із популяризації читання, виявити тенденції популяризації книги серед школярів; проаналізувати практику використання соціальних медіа шкільних бібліотек у промоції читання; розробити алгоритм реалізації стратегії щодо промоції читання шкільною бібліотекою. Базовими методами дослідження є метод моделювання, контент-аналіз, статистичний метод, групування та узагальнення.

Аналіз досліджень і публікацій. Читання є одним із головних виразників рівня культури та освіти. Проте стрімкий розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій та повсюдне використання інтернет-ресурсів спричинили значне зниження інтересу аудиторії до читання друкованої літератури [13]. Переорієнтація формату читання молодіжної аудиторії на електронне актуалізує необхідність популяризації друкованої книги та читання на рівні пріоритетної культурної державної політики. Дослідження ефективності реалізації проєктів з промоції читання як національної стратегії розглянуто на прикладі Хорватії. Результати аналізу статистичних показників та експертних оцінок засвідчують позитивні тенденції та результативність розглянутої концепції сприяння читанню в контексті активного залучення бібліотекарів і засновників бібліотек. Дослідники

наголошують на необхідності інвестування у розвиток невеликих громад та важливості налагодження співпраці між бібліотекарями та громадянами у популяризації читання та інших культурних програм [17]. Інтерес становлять результати дослідження проєкту «10-хвилинне читання», що був реалізований в межах Національного плану читання Португалії та мав на меті сприяти інтересу до ігрового читання в учнів базової та середньої школи. Автори також вказують на важливість ролі вчителя та бібліотекаря у ефективності проєкту, що знайшов свій вияв у покращенні динаміки читання та зміні читацьких вподобань здобувачів освіти [21].

Запорукою ефективної підтримки статусу читання є реалізація соціального партнерства таких суб'єктів інформаційної сфери, як видавництва, бібліотеки, літератори, масмедіа [4; 8] та програмно-проєктної діяльності бібліотек, що дозволяє залучати додаткові ресурси [4]. Саме шкільні бібліотеки першочергово повинні зосередити свої зусилля на підтриманні читання як стратегічного напрямку своєї діяльності [14]. Водночас, важливими аспектами розширення читацької аудиторії є забезпечення відповідності між її інформаційними потребами та організацією роботи бібліотеки [13], а також зосередження уваги на використанні нових форм обслуговування, широкому залученню інформаційних технологій та кросгалузевих методів [6]. В цьому аспекті важливо актуалізувати роль бібліотеки, як невід'ємного компонента інформаційної інфраструктури, модерного інтелектуального інформаційного центру, що у своїй діяльності послуговується новітніми технологіями та ресурсами для повноти задоволення інформаційних потреб користувачів [7].

Дієвим інструментом в арсеналі бібліотек щодо повернення цікавості громадян до читання, як життєвої стратегії, є івент-менеджмент, що передбачає впровадження активних форм взаємодії із аудиторією [6]. Активності щодо популяризації книги та читання охоплюють широкий спектр заходів: бібліотечні лабіринти, книжкові слайд-вечори, виставки-розповіді, буккросинг, бібліоквести, конкурси, книжкові клуби, волонтерська активність, мобільні бібліотечні послуги [4; 6].

За умов активного використання бібліотеки як платформи особливої важливості набуває формування відкритого книжкового простору. Книжкові виставки та виставки-інсталяції слугують дієвим засобом для привернення читацької уваги [4]. Поняття сучасної книжкової виставки повинно бути переосмисленим в контексті забезпечення принципів комфортності, доступності, актуальності та естетичності. Поєднання книги з іншими предметами дозволяють вийти за межі традиційного сприйняття читання та надають їй

нових естетичних функцій. Таким чином, книжкові інсталяції слугують певними айстоперами, що не лише розважають, але й активують увагу, пробуджують інтерес до визначеної проблематики [10]. В руслі молодіжних трендів є формування спеціального бібліопростору в якості фотозон [4].

Ефективність промоції читання залежить від врахування мотиваційного аспекту. Зокрема, стимулюючими факторами розвитку мотивації читання є інтерес до сучасних аудіовізуальних медіа [12], а також емоційні та естетичні переживання, прагнення до саморозвитку та самопозиціонування в соціумі [2].

Впровадження цифрових технологій веб 2.0 дозволяє значно розширити промоційний та комунікаційний інструментарій бібліотек. Бібліотечні вебсайти, блоги, сторінки у соціальних мережах слугують дієвими комунікаційними каналами для постингу оригінального мультимедійного контенту про книги та читання, їхнього публічного обговорення та рекомендування, бібліотечної реклами нових бібліотечних сервісів. До цифрових промоційних ресурсів належать віртуальні виставки, буктрейлери, інтерактивні літературні мапи, віртуальні книжкові екскурсії, літературні вебмузеї, віртуальні бібліографічні мандрівки [4; 6].

Важливу роль у розкритті фонду сучасної бібліотеки відіграють інформаційні вебресурси, як інструменти інформаційно-комунікаційної діяльності в межах єдиного інформаційного середовища [7]. Використання електронних інтерактивних ресурсів є дієвим засобом для підвищення інтересу до читання серед дітей та молоді. До них належать вебквести, онлайн-вікторини, віртуальні пізнавально-ігрові досє, аудіо- та відеовікторини [8]. Перспективним напрямом промоції читання, забезпечення бібліотечної реклами та доступу до контенту книг є використання мобільних додатків [4]. Водночас, бібліотеки впроваджують нові послуги, надаючи у користування читачам електронні читанки та прилади для читання [9]. Дієвою формою бібліотечної реклами та промоції читання є сторітелінг – відеоматеріали, що розповідають про історію успіху її користувачів [6]. Дослідники також наголошують на важливій ролі соціальних медіа у промоції читання. Зокрема, під час пандемії Covid-19 ресурси TikTok і BookTok здобули широкого використання для залучення молоді до читацьких та книжкових спільнот, використовуючи технології для популяризації читання у друкованих виданнях [19].

Науковці зосереджують свою увагу також та компетентнісних аспектах бібліотечної діяльності. Зокрема, Б. А. Шульц-Йонес та Д. Оберг визначають критично важливими компетентностями сучасного бібліотекаря вміння реалізовувати

просування медійної грамотності та читання серед учнів, сприяти розвитку їхньої здатності критично мислити та виконувати складні завдання, забезпечувати професійний розвиток вчителів [20].

Виклад основного матеріалу. Вагомим елементом інформаційного простору бібліотек стають мережеві інформаційні ресурси, які книгозбірні активно використовують для популяризації фондів, оперативного інформування користувачів

та комунікації. Цифрові ресурси можуть слугувати дієвим інструментом у сфері популяризації читання серед різних цільових груп.

Моделювання промоції читання в інформаційній діяльності шкільної бібліотеки. Інформаційна модель процесу популяризації читання у закладах загальної середньої освіти передбачає формування дерева цілей як ієрархічної структури (рис. 1).

Рис. 1. Інформаційна модель організації популяризації читання шкільною бібліотекою

Аналіз існуючих технологій популяризації читання дає змогу ідентифікувати успішні практики та імплементувати їхній досвід у інформаційну діяльність шкільної бібліотеки.

Аналіз інформаційних ресурсів шкільної бібліотеки дозволяє ідентифікувати слабкі та сильні сторони її інформаційного представлення в контексті популяризації читання серед відповідної цільової аудиторії.

Визначення форм та засобів популяризації читання першочергово повинно ґрунтуватися на вимогах цільової аудиторії. Моніторинг інформаційних потреб учнів шляхом анкетування, опитування дозволить отримати актуальну інформаційну базу для побудови стратегії популяризації читання.

Практична реалізація промоції читання шкільною бібліотекою. Розглядаючи інформаційну діяльність шкільної бібліотеки, як систему інформаційних потоків, процес популяризації читання можна представити у вигляді контекстної діаграми (рис. 2).

Прикладом практичної реалізації проєкту із промоції читання в руслі визначеної моделі слугує інформаційна діяльність бібліотеки Ліцею

№37 ЛМР (м. Львів). Інформаційне представлення бібліотеки ліцею здійснювалося за допомогою акаунта у Facebook, що був зареєстрований у 2015 році (рис. 3) [1].

Акаунт у Facebook – загальнодоступна група, створена з метою формування позитивного іміджу бібліотеки, оперативної комунікації з користувачами та зацікавлення користувачів. Охоплення групи становить 585 підписників. Водночас, слід зазначити, що охоплення учнівської молоді серед підписників є незначне. Серед підписників переважають батьки учнів, вчителі та бібліотекарі.

Таким чином, наявне інформаційне забезпечення діяльності бібліотеки не дає змоги повноцінно та ефективно проводити популяризацію читання серед учнів. Це актуалізує необхідність пошуку альтернативних комунікаційних каналів для реалізації поставлених завдань. З метою вибору комунікаційного каналу для оптимального охоплення учнівської аудиторії у Ліцеї №37 протягом листопада 2022 року було проведено соціологічне опитування 125 учнів молодших класів, результати якого представлені в табл. 1.

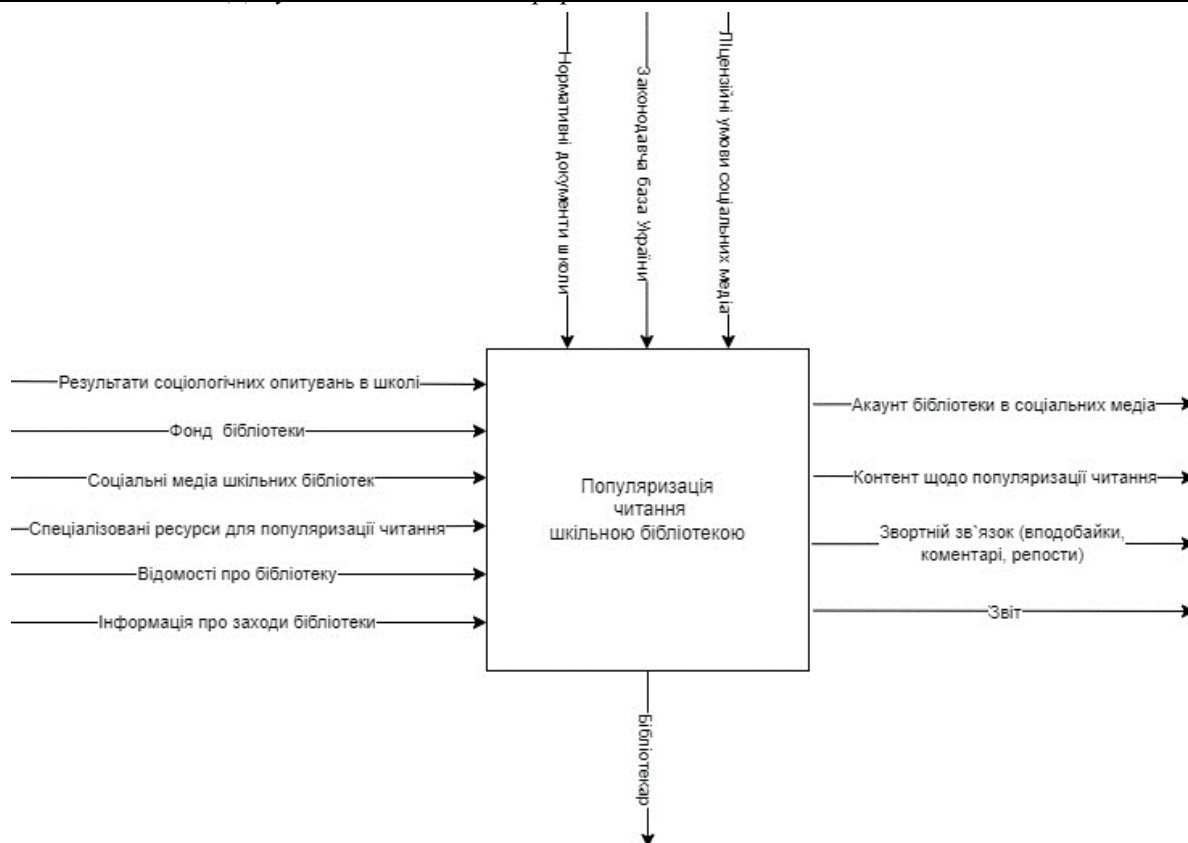

Рис. 2. Контекстна діаграма процесу популяризації читання шкільною бібліотекою

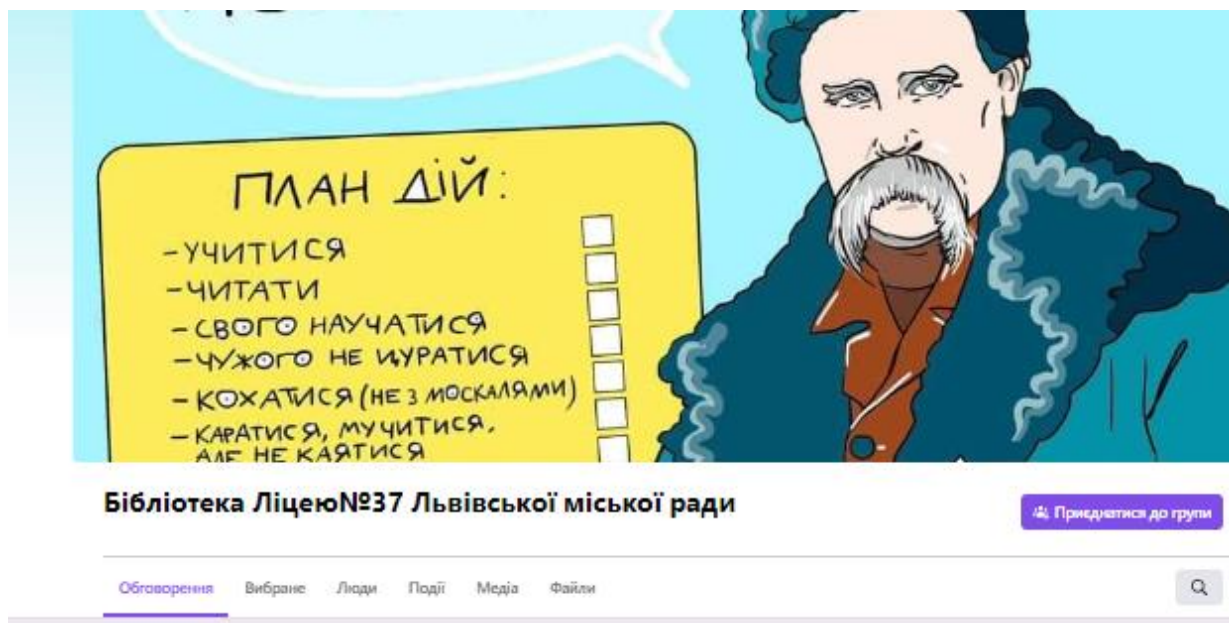

Рис. 3. Сторінка «Бібліотека Ліцею №37 Львівської міської ради» на Facebook

Результати опитування засвідчили невисокий рівень відвідування бібліотеки учнями молодших класів та низький рівень читання. Водночас, бібліотеку респонденти сприймають як місце для читання, рідше для проведення дозвілля (малювання, прослуховування музики). Серед пропонувананих жанрів найбільш запотребованим є пригодницька література та фентезі.

Щодо використовуваних соціальних медіа, то було виявлено низький рівень

використання Facebook та YouTube. Високим рівнем використання серед респондентів характеризуються ресурси TikTok та Instagram. З огляду на можливість блокування TikTok в Україні через поширення пропаганди та антиукраїнських наративів [11], а також наявності в цій мережі контенту, який може бути неприйнятним для дитячої аудиторії, для популяризації читання у Ліцеї №37 було обрано соціальну мережу Instagram.

Таблиця 1

Результати опитування учнів Ліцею №37 щодо читання та використання соціальних медіа

Запитання	Хлопці, %	Дівчата, %
1. Чи відвідуєш шкільну бібліотеку?		
ніколи	0	0
рідко	70	50
часто	30	50
2. Читаєш художні книги?		
ніколи	2	0
рідко	70	65
часто	28	35
3. Які жанри любиш читати?		
Казки	20	50
Пригоди, фентезі	55	40
Енциклопедії	25	10
4. Які соціальні мережі використовуєш?		
Instagram	80	90
TikTok	80	100
Facebook	5	10
Youtube	20	30
5. Як би ти хотів проводити час у шкільній бібліотеці?		
Малювати	10	20
Слухати музику	20	30
Посидіти в тиші	10	20
Читати	55	30
Нічого	5	0

За період травень-листопад 2023 року було опубліковано 22 дописи із середньою частотою постингу 3 дописи на місяць (рис. 4).

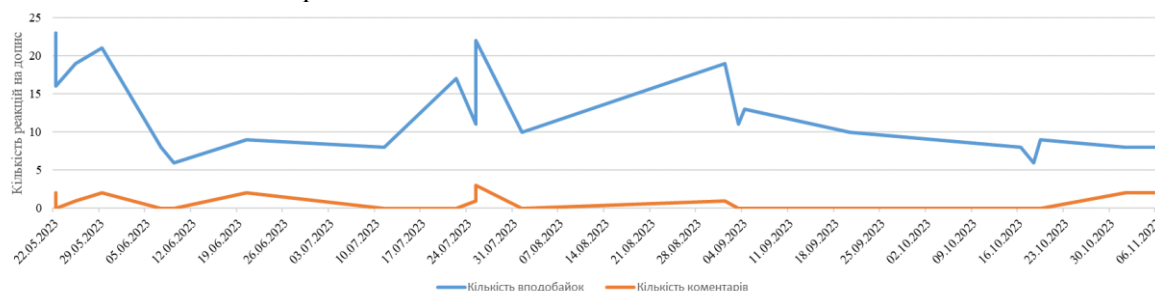

Рис. 4. Статистика постингу в межах сторінки «biblioteka_licey_37» в Instagram

Тематика постингу охоплює такі рубрики:

- «Кольорові дні у бібліотеці»: передбачає вибір визначеного кольору обкладинки книг для прочитання та відповідний дрес-код для відвідувачів бібліотеки (3 дописи);

- конкурси та нагородження: нагородження перших п'яти підписників сторінки; конкурс «Читаємо українську книгу на канікулах» (5 дописи);

- успішні випускники Ліцею – найактивніші читачі бібліотеки (1 допис) (рис. 5);

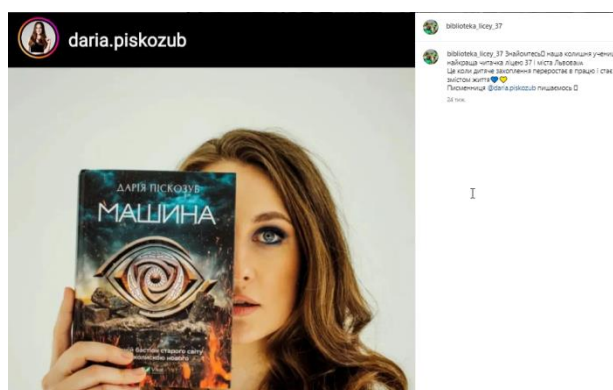

Рис. 5. Письменниця Дарія Піскозуб – випускниця Ліцею № 37

- цитати про користь читання (3 дописи) (рис. 6);
- нові надходження / цікавинки фонду бібліотеки (5 дописів) (рис. 7);

- анонси подій: презентації книг, автограф сесії (2 дописи) (рис. 8);
- день в календарі, пов'язаний із читанням (3 дописи) (рис. 9).

Рис. 6. Допис із цитатою про користь читання

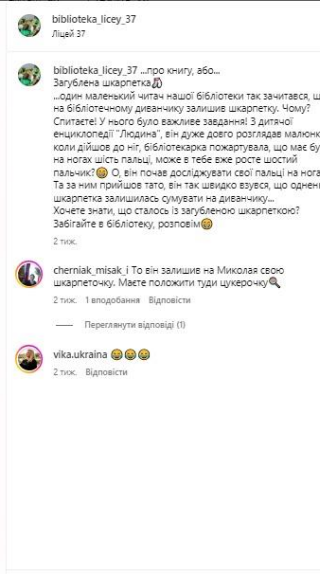
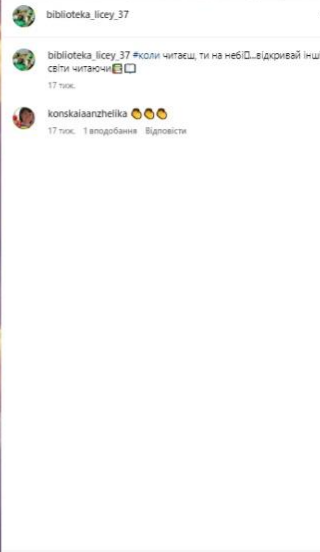

Рис. 7. Популяризація фондів бібліотеки Лицею № 37

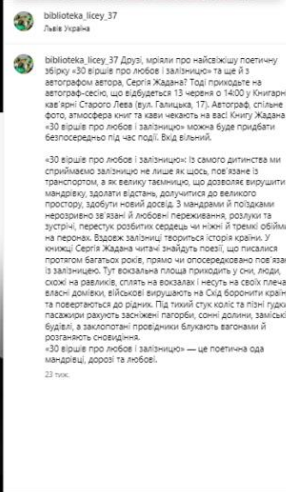
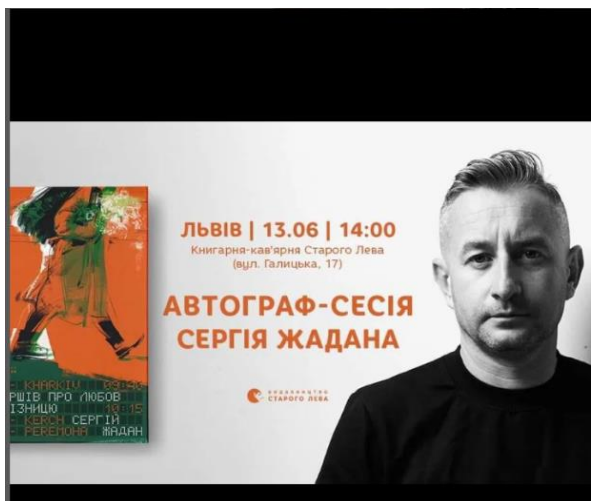

Рис. 8. Анонс автограф-сесії С. Жадана

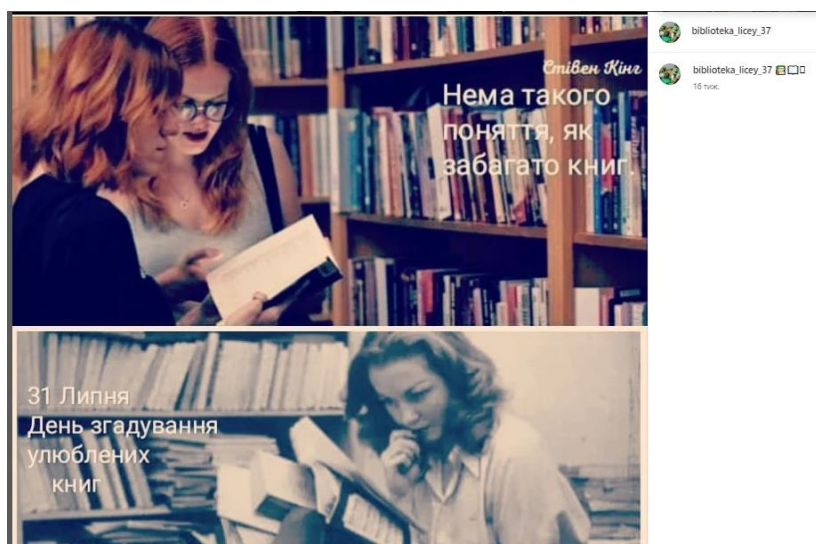

Рис. 9. Допис до Дня згадування улюблених книг

Висновки. Інформаційні технології та мережеві ресурси є важливим інструментом для просування читання та взаємодії з користувачами у шкільних бібліотеках. Аналіз практик, моделювання процесів популяризації та інтеграція цільової аудиторії є ключовими для ефективної стратегії розвитку читання в школах. Соціальні медіа характеризуються значним потенціалом для промоції читання серед учнів. Однак доцільним є використання індивідуального підходу щодо вивчення

інформаційних потреб здобувачів освіти та вибору оптимальних платформ для ефективної комунікації. Регулярний аналіз використання інформаційних ресурсів бібліотек дозволяє виявляти слабкі та сильні сторони їхньої інформаційної діяльності та удосконалити стратегії просування читання. Врахування різноманіття вподобань та потреб учнів у виборі комунікаційних каналів є важливим аспектом ефективності популяризації читання.

Список використаних джерел

1. Бібліотека Ліцею № 37 Львівської міської ради. *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/groups/1657707921137127>.
2. Вашуленко О. В. Читацька компетентність молодшого школяра: Теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2011. № 1. С. 48–50.
3. Вилегжаніна Т. Криза читання як сучасна проблема світового рівня. *Бібліотечна планета*. 2011. Вип. 4. С. 4–6.
4. Волян Н. П. Книга. Користувач. Бібліотека: До питання просування читання в публічних бібліотеках Рівненщини. *Майстерність популяризувати книгу : матеріали круглого столу, 28 жовтня 2016 р. Рівне*. 2017. С. 11–13. URL: <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>.
5. Гейман Н. Чому наше майбутнє залежить від читання. *Укрліб: бібліотека української літератури*. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=8129>.
6. Інноваційні форми популяризації книги та читання в бібліотеках : методичні поради. 2022. URL: <http://surl.li/mmdhd>.
7. Колоскова Г. В. Ресурси мережі інтернет як елемент інформаційного обслуговування користувачів публічних бібліотек. *Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи : матеріали конференції Національного університету «Острозька академія»*. URL: <https://conf.oa.edu.ua/index.php/libconf/libcon201703/rt/printerFriendly/13/0>.
8. Лісова Л. М. Промоція дитячого читання: Від стратегічного бачення до практичного вирішення. *Майстерність популяризувати книгу : матеріали круглого столу, 28 жовтня 2016 р. Рівне*. 2017. С. 6–7. <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>.
9. Панчук Т. В. Популяризація читання через електронні читанки і iPad. *Майстерність популяризувати книгу : матеріали круглого столу, 28 жовтня 2016 р., Рівне*. 2017. С. 26–27. URL: <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>.
10. Патрикей С. А. Книжкова інсталяція – нова форма популяризації літератури у молодіжній бібліотеці. *Майстерність популяризувати книгу : матеріали круглого столу, 28 жовтня 2016 р. Рівне*. 2017. С. 8–10. <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>.

11. Робейко О. В Україні пропонують заборонити ТікТок (документ). *Інформаційне агентство УНІАН*. 2023. URL: <http://surl.li/nnthy>.
12. Стадник Л. Формування і розвиток мотивації на уроках читання. *Початкова школа*. 2014. № 1. С. 19–22. <http://surl.li/nntmn>.
13. Стисло Т. Р. Перспективи інтелектуалізації університетських бібліотек. *Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства* : матеріали Всеукраїнської наукової конференції, 16-19 червня 2015 р. Івано-Франківськ. 2015. URL: <http://elar.nung.edu.ua/handle/123456789/2308>.
14. Формування читацької культури учнів шляхом використання інноваційних технологій. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100a4cz-34a4.docx.html>.
15. Banović A. P., Zorica M. B., Mesić H. Korištenje portala e-lektire među mladima srednjoškolske dobi. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 2022. Vol. 65(3). URL: <https://doi.org/10.30754/vbh.65.3.1018>.
16. Biblioteka_licey_37. *Instagram*. URL: https://www.instagram.com/biblioteka_licey_37/.
17. Cvitković A., Mićanović A. H., Freškura I. Potencijali razvitka manjih mjesta i gradova promicanjem knjige i čitanja. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 2023. Vol. 66(1). DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.66.1.1057>.
18. Levi A., Amirshahi B. The decline in reading scores is threatening our economy. It's time to make literacy a priority. *Reading Is Fundamental*. 2022. URL: <http://surl.li/nnrer>.
19. Martens M., Balling G., Higgason K. A. #BookTokMadeMeReadIt: Young adult reading communities across an international, sociotechnical landscape. *Information and Learning Sciences*. 2022. Vol. 123(11/12). P. 705–722. URL: <https://doi.org/10.1108/ILS-07-2022-0086>.
20. Schultz-Jones B. A., Oberg D. Global Action for School Libraries: Models of Inquiry. *Global Action for School Libraries*. De Gruyter Saur, 2022. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110772586>.
21. The Promotion of Playful Reading—Evaluation by the Participants of the “10 Minutes Reading” Project / Ribeiro C., Freitas C., Pascoinho J., Paulo E., Martins R., Gonçalves, S., Cavalcanti, J., Macedo T.; Abreu B A., Carvalho J. V., Liberato D., Galdames I. S. (Eds.). *Advances in Tourism, Technology and Systems*. Springer Nature, 2023. P. 81–91. URL: https://doi.org/10.1007/978-981-19-9960-4_9.

References

1. Library of Lyceum No. 37 of the Lviv City Council [Biblioteka Litseiu №37 Lvivskoi miskoi rady]. Facebook. <https://www.facebook.com/groups/1657707921137127>. [in Ukrainian]
2. Vashulenko, O. V. (2011). Reading competence of junior high school students: Theoretical aspect [Chytatska kompetentnist molodshoho shkoliara: Teoretychnyi aspekty]. *Elementary School*, 1, 48–50. [in Ukrainian]
3. Vylehzhaniina, T. (2011). Reading crisis as a modern global problem [Kryza chytannia yak suchasna problema svitovoho rivnia]. *Library planet*, 4, 4–6. [in Ukrainian]
4. Volyan, N. P. (2017). Book. User. Library: To the issue of promoting reading in public libraries of the Rivne region [Knyha. Korystuvach. Biblioteka: Do pytannia prosuvannia chytannia v publichnykh bibliotekakh Rivnenshchyny]. Materials of the round table on The skill of popularizing a book, Rivne (pp. 11–13). <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>. [in Ukrainian]
5. Geiman, N. (n. d.). Why Our Future Depends on Reading [Chomu nashe maibutnie zalezhyt vid chytannia]. *Ukrlib: biblioteka ukrainskoi literatury*. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=8129>. [in Ukrainian]
6. Innovative forms of popularization of books and reading in libraries: methodical advice [Innovatsiini formy populyaryzatsii knyhy ta chytannia v bibliotekakh : metodychni porady]. 2022. <http://surl.li/mmdhd>. [in Ukrainian]
7. Koloskova, H. V. (2017). Internet resources as an element of information service for users of public libraries [Resursy merezhi internet yak element informatsiinoho obsluhovuvannia korystuvachiv publichnykh bibliotek]. *Bibliotechna sprava u suchasnykh informatsiino-komunikatyvnykh protsesakh: tendentsii ta perspektyvy* : materialy konferentsii Natsionalnogo universytetu «Ostrozka akademiiia» <https://conf.oa.edu.ua/index.php/libconf/libcon201703/rt/printerFriendly/13/0>. [in Ukrainian]
8. Lisova, L. M. (2017). Promotion of children's reading: From a strategic vision to a practical solution [Promotsiia dytiachoho chytannia: Vid stratehichnogo bachennia do praktychnoho vyrishennia]. *Maisternist populyaryzuvaty knyhu : materialy kruhloho stolu*, Rivne (pp. 6–7). <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>. [in Ukrainian]
9. Panchuk, T. V. (2017). Popularization of reading through e-readers and iPads [Populyaryzatsiia

chytannia cherez elektronni chytanky i iPad]. Maisternist populiaryzuvaty knyhu : materialy kruhloho stolu, Rivne (pp. 26–27). <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>. [in Ukrainian]

10. Patrykei, S. A. (2017). Book installation is a new form of popularization of literature in the youth library [Knyzhkova instaliatsiia – nova forma populiaryzatsii literatury u molodizhnii bibliotetsi]. Maisternist populiaryzuvaty knyhu : materialy kruhloho stolu, Rivne (pp. 8–10). <http://libr.rv.ua/data/library/img/33.pdf>. [in Ukrainian]

11. Robeiko, O. (2023). In Ukraine, they propose to ban TikTok (document) [V Ukraini proponuiut zaboronyty TikTok (dokument)]. Informatsiine ahentstvo UNIAN. <http://surl.li/nnthy>. [in Ukrainian]

12. Stadnyk, L. (2014). Formation and development of motivation in reading lessons [Formuvannia i rozvytok motyvatsii na urokakh chytannia]. Elementary school, 1, 19–22. <http://surl.li/nntmn>. [in Ukrainian]

13. Styslo, T. R. (2015). Prospects of intellectualization of university libraries [Perspektyvy intelektualizatsii universytetskykh bibliotek]. Materials of the All-Ukrainian scientific conference on Libraries of higher education institutions of Ukraine in the process of implementation of the Law "On Higher Education" and informatization of society, Ivano-Frankivsk. <http://elar.nung.edu.ua/handle/123456789/2308>. [in Ukrainian]

14. Formation of students' reading culture through the use of innovative technologies [Formuvannia chytatskoi kultury uchniv shliakhom vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii]. Vseosvita. <https://vseosvita.ua/library/embed/0100a4cz-34a4.docx.html>. [in Ukrainian]

15. Banović, A. P., Zorica, M. B., & Mesić H. (2022). Korištenje portala e-lektire među mladima srednjoškolske dobi. Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 2022. Vol. 65(3). <https://doi.org/10.30754/vbh.65.3.1018>. [in Croatian]

16. Biblioteka_licey_37. Instagram. URL: https://www.instagram.com/biblioteka_licey_37/. [in Ukrainian]

17. Cvitković, A., Mićanović, A. H., & Freškura, I. (2023). Potencijali razvitka manjih mjesta i gradova promicanjem knjige i čitanja. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 66(1). <https://doi.org/10.30754/vbh.66.1.1057>. [in Croatian]

18. Levi, A., & Amirshahi, B. (2022). The decline in reading scores is threatening our economy. It's time to make literacy a priority. Reading Is Fundamental. <http://surl.li/nnrer>.

19. Martens, M., Balling, G., & Higgason, K. A. (2022). #BookTokMadeMeReadIt: Young adult reading communities across an international, sociotechnical landscape. Information and Learning Sciences, 123(11/12), 705–722. <https://doi.org/10.1108/ILS-07-2022-0086>.

20. Schultz-Jones, B. A., & Oberg, D. (2022). Global Action for School Libraries: Models of Inquiry. Global Action for School Libraries. De Gruyter Saur. <https://doi.org/10.1515/9783110772586>.

21. Ribeiro, C., Freitas, C., Pascoinho, J., Paulo, E., Martins, R., Gonçalves, S., Cavalcanti, J., & Macedo, T. (2023). The Promotion of Playful Reading – Evaluation by the Participants of the “10 Minutes Reading” Project. In Abreu, B. A., Carvalho, J. V., Liberato, D., & Galdames, I. S. (Eds.). Advances in Tourism, Technology and Systems. Springer Nature (pp. 81–91). https://doi.org/10.1007/978-981-19-9960-4_9.

*Стаття надійшла до редакції 28.09.2023
Отримано після доопрацювання 02.11.2023
Прийнято до друку 09.11.2023*